

ALCAZ

Jérôme

Colecția: ROMAN & FICTION
Coperta și colaj: Florin AFLOAREI

Lector: Ion LAZU
Tehnoredactor: Carmen DUMITRESCU

Editura Ideea Europeană
OP-22, CP-113, Sector 1, București,
Cod 014780, România
Tel/Fax: 4021-2125692; 4021-3106618
E-mail: office@ideeaeuropeana.ro
www.ideeaeuropeana.ro

Anul apariției: 2012

Ediție Digitală PDF

ISBN 978-606-594-013-0

Copyright © 2012 Ideea Europeană

ALCAZ este numele literar pe care și l-a ales autorul, Alexandre Casimir Lungart, preluând de la Alexandre primele două litere și de la Cazimir (cum era scris înainte de obținerea cetățeniei franceze) primele trei. Născut la București pe 4 martie 1927, a urmat cursurile fostei Academii Comerciale, pe care le-a absolvit în 1949. După un an de activitate profesională la Uzina chimică Dudești, devenită ulterior Uzina de medicamente București, și apoi încă doi ani la institutul de proiectări IPROCHIM, în 1952 este recrutat în Ministerul Industriei Chimice, înființat în acel an. Ocupând succesiv posturile de șef de serviciu, director adjunct și director general, a participat timp de 22 de ani la crearea unei moderne industrii chimice naționale, din păcate astăzi aproape distrusă. În 1974, la capătul unei misiuni de trei luni în câteva țări africane, ca expert al Națiunilor Unite, decide să rămână la Paris, unde obține azilul politic, iar mai târziu cetățenia franceză. După doi ani, în care a reușit să-și recupereze familia, soția și băiatul, lucrând la un institut de studii economice, pleacă în Africa, de care fusese atras dintotdeauna, ca expert al Băncii Mondiale și apoi al Națiunilor Unite. Timp de 22 de ani, Coasta de Fildeș, Senegal, Mali, Burkina Faso, Gabon și Ghinea au constituit pentru el noi patrii, pentru care a căutat să contribuie, în limita capacităților sale, la dezvoltarea lor economică.

În 1999, debutează editorial, la Paris, cu volumul de nuvele *De un à sept*.

*Această lucrare este o operă de ficțiune,
care poate să placă unora și altora nu.
Ca atare, personajele și actele lor țin
exclusiv de imaginația autorului și nu
trebuie căutate în realitate. Cu toate că...
Deci, orice asemănare cu persoane în viață
sau decedate ...nu este întâmplătoare.*

„(Uter blandit) iis, odiosaque jugge differ
si potes, a ut gressus ad tua tecta refer”
*Stăpânește-ți mânia și violența dacă poți;
dacă nu, întoarce-te la tine acasă.*

(Unul din cele trei precepte ale
romanului Epidius Imeneus în casa
lui din Pompei, distrusă la 24 august
al anului 79 după Christos)

Pentru Lala

PREFAȚĂ

– Thomas, tu ești de mult în țara asta, o cunoști bine și știi că o iubești. Poți să-mi spui și mie câte ceva despre ea ?

– Dragul meu, cum să-ți explic ? Pentru mine a fost ca un basm. Cu « a fost odată (ca niciodată ?) » o țară africană tare săracă în resurse naturale – nici petrol, nici minereuri prețioase, nici uraniu, bauxită sau măcar aur – care s-a trezit, pe la începutul anilor 60, independentă, adică eliberată de tutela colonială franceză, după mai bine de un secol.

Dar avea această țară, botezată de foștii coloni « Coasta de Fildeș », un rege (denumit președinte, ca să se respecte exigențele așa-zisei democrații impuse de puterile occidentale) tare înțelept și bun vizionar. Se numea Felix Houphoët-Boigny (în limba etniei lui *baoulé*, Boigny înseamnă berbec, simbol pe care l-a folosit întreaga lui viață), a fost medic format la școala franceză, care a intrat în politică de foarte tânăr și, remarcat de stăpânii coloniali, a ocupat în mai multe rânduri funcții de deputat în parlamentul francez și chiar de ministru în guvernul francez.

Era, deci, normal ca, la independența fostelor colonii franceze, el să devină regele – pardon !, președintele – țării sale natale. De la înălțimea noii sale funcții, el a realizat că singurele cărți pe care le avea în mână ca să conducă această țară la prosperitate erau solul ei – și nu subsolul, din păcate – și ocupanții lui, adică poporul. Și, să nu uităm, sprijinul foștilor colonialiști, deveniți de-acum aliați. Totul, într-o orientare politică liberală, ignorând hotărât cântecele sirenelor comuniste, venite din fosta URSS sau de la sateliții acesteia, așa cum au făcut alte tinere țări africane.

Și astfel, agricultura ivoriană a devenit, în câțiva ani, una din cele mai dezvoltate agriculturi din Africa, dacă nu cea mai dezvoltată. În câteva domenii, chiar din lume : primul producător mondial de cacao, al treilea producător mondial de cafea, primul producător african de ulei de palmier, al doilea pentru bumbac (după Egipt), important producător de cauciuc natural, de trestie de zahăr, de nucă de cocos, ca să nu mai vorbim de fructe (ananas, banane, mango și altele) și de legume. I s-a reproșat lui Houphouët, pentru că există întotdeauna critici și delatori, că, pentru atingerea acestor performanțe, el a sacrificat pădurea tropicală, cu esențele ei bogate și prețioase. Dar era prețul plătit pentru prosperitate.

Pentru că prosperitatea a devenit o realitate. Produsul național brut s-a apropiat de o mie de dolari pe cap de locuitor, ceea ce – pentru o țară africană lipsită de resurse naturale – era un record demn de toată lauda.

După o domnie de peste 33 de ani, acest mare om de stat s-a stins în 1993, la vârsta onorabilă de 90 de ani. (De reținut că speranța de viață în această țară este de 45 de ani). Este adevărat că la longevitatea președintelui Houphouët a contribuit și profesora de origine română doctor Ana Aslan, prin tratamentele ei, la fiecare doi-trei ani, în vila lui de la Geneva.

Temându-se de o diminuare a capacității de conducere a președintelui datorită vârstei – adică, pe românește, de o senilitate – autoritățile internaționale în frunte cu Banca Mondială, dar și cu acordul Franței și al Statelor Unite, i-au impus acestuia, în 1990, un prim-ministru, care să-l ajute în luarea de decizii. Iar persoana aleasă a fost, bineînțeles, un ivorian, eminent director de la Banca Mondială, pe nume Alassane Ouattara.

Dispariția ilustrului om de stat a lăsat țara nu numai în doliu, dar și în fața pretendenților la cârmuire. După constituție, interimul până la noi alegeri revenea președintelui Adunării naționale, în persoana lui Henri Konan Bédié, numai că primul-ministru și-a manifestat ambiția, pretinzând că lui îi revenea această moștenire, după dorința ilustrului defunct, cum afirma el. Alegerile din 1995 dau însă câștig de cauză primului candidat, cu un scor stalinist de 96%, contestat – pe bună dreptate – de mulți, dar mai ales de celălalt candidat.

Pentru a-și elimina adversarul, președintele ales reușește să modifice constituția – să nu uităm că a fost ani de zile președin-

tele parlamentului – introducând o nouă noțiune, denumită « ivoritate » (sună ca o maladie tropicală, nu ?). Ce cuprindea această noțiune ? Obligația pentru un candidat la președenție de a avea și tată și mamă ivorienii. Clar, nu ? Pentru ce ? Pentru că mama adversarului său principal, fostul prim-ministru, era burkinabé, adică din țara de la nord, Burkina-Faso. Care, cum era de așteptat, a protestat vehement, cerând sprijinul altor state africane, în frunte cu, ghici care ? Burkina-Faso, ai câștigat !...

Numai că, înțelepciunea populară, inclusiv cea din Coasta de Fildeș a creat un adagiu foarte cunoscut : « când doi se ceartă, al treilea câștigă ». Acest al treilea se numea Robert Gueï, era general și șeful marelui stat major, devenind, pentru circumstanță, șeful loviturii de stat ce a avut loc în decembrie 1999. De altfel, așa cum mergeau lucrurile în țara asta, ea era coaptă pentru o lovitură de stat militară, cum s-a întâmplat și se întâmplă în majoritatea țărilor africane și sud-americe. Cei doi concurenți au fugit repede-repede, ca să evite cine știe ce execuție sumară...cu militarii ăștia nu e bine să te pui ! Bédié în Franța, trecând aventuros prin Togo, iar Ouattara...ghici iarăși ! În Burkina-Faso, bineînțeles...

Regimul militar, botezat Comitet național de salvare publică, cu ofițeri înălțați la gradul de miniștri, au reușit să facă dovada deplinei lor incompetențe în treburile statului, nemulțumind profund atât populația cât și autoritățile internaționale. Toți cereau alegeri libere și – mai ales – un guvern civil.

În mod inutil a abandonat generalul Gueï frumoasa sa uniformă plină de fireturi ca să adopte costumul civil trei piese (inclusiv vestă), pentru că rezultatul alegerilor din octombrie 2000 îl desemnă ca președinte civil pe...Laurent Koudou Gbabo. N-ai ghicit dacă ai mizat pe unul din cei doi de mai sus, pentru că noul venit, care conducea încă de pe timpul lui Houphouët un obscur partid socialist, învășase multe în peste cincisprezece ani de experiență politică africană.

Să-i luăm pe rând, ca să înțelegi ce înseamnă experiență politică africană. Generalul Gueï a fost găsit într-o pădure din apropierea capitalei, Abidjan, cu mai multe gloanțe în corp, murind ca un adevărat militar ce era ; Alassana Ouattara a fost descalificat pentru lipsa de conformitate cu noua noțiune constituțională, mama lui fiind burkinabé, deci de origine străină ; iar Bédié,

acuzat de toate nenorocirile din țară, nici n-a mai avut curajul să ducă o adevărată campanie electorală.

– Un moment ! Spune-mi, Thomas, că nu prea înțeleg. Dacă generalul Gueï a luat puterea prin lovitură de stat, căreia voi i-ați fost victime, pentru ce n-a luat-o și a doua oară, atunci când urnele nu l-au favorizat ? Pentru că, după mine, o dictatură militară nu se menține la putere prin alegeri democratice.

– Ai dreptate . Numai că, în țara asta – ca în majoritatea fostelor colonii franceze – jocul electoral nu se desfășoară doar la urne...Dar, înainte de a merge mai departe, o întrebare : tu ai ceva habar despre francmasonerie ?

– Vag. Parcă-i ceva din Evul mediu transpus în epoca modernă, nu ? Un fel de club închis, secret, cu ritualuri și ceremonii, cu costume, cu echerul și compasul, ca simboluri, cu pretenții de filozofie și de umanism ? Asta-i tot ce știu...

– Bravo. Astea, dar și altele. Mai ales dorința de domina-re, deci de putere. Și așa ajungem din nou la generalul nostru. Dornic să-și consolideze puterea și împins de o mână de foști ofițeri francezi, intră într-o lojă masonică franceză, care se gră-bește nu numai să-l inițieze conform riturilor magice, dar să-l și propulseze rapid până la gradul 33, cel mai înalt din ierarhia masonică.

– Și ?

– Și atunci când generalul Gueï este tentat – pentru că a fost tentat, dar și solicitat intens de ofițerii lui subalterni – să repete lovitură de stat din 1999, în fața urnelor defavorabile, șeful lojei sale (marele maestru) îi ordonă să se abțină. Și generalul ascultă ca, așa cum ți-am spus, să fie găsit, a doua zi, cu mai multe gloanțe în el. Cine ? Mister până în prezent. Ceea ce nu l-a împiedicat pe marele maestru de la Paris să declare, mândru : « Da, am evitat conflicte armate ! »

– Atâta putere pot avea lojile astea masonice ?

– Da. Un alt exemplu. La aceleași alegeri din anul 2000, un colonel de la jandarmeria mobilă franceză din Coasta de Fildeș telefonează, în seara rezultatelor provizorii, marelui maestru al lojei sale masonice din Paris, să-l informeze că a primit ordinul ca, în fruntea unei coloane blindate, să ocupe sediul Partidului popular ivorian al lui Laurent Gbabo, învingătorul scrutinului, și să-i contracareze acțiunile. Colonelul declară șefului lui de lojă : « Ordinul este contrar convingerilor mele masonice. Am nevoie

de sfatul tău. » La care, șeful îl pune la punct : « Valorile democratice sunt mult mai valoroase decât o injoncțiune ilegală ». Iar când colonelul ripostează : « Ca militar, sunt obligat să mă supun ordinelor », șeful să-l admonesteze : « Dacă nu-ți respecti conștiința, te exclud din lojă ! » Iar a doua zi, ziarele anunță că un convoi lansat contra cartierului general al lui Gbabo a schimbat în mod inexplicabil direcția. Iar la Paris, marele maestru declară : « Măcar o dată am impresia că am servit la ceva. Ce putere ! »

– Mă sperii !

– Așteaptă, că mai urmează ; astfel, după dictatura militară s-a instalat în această minunată țară o dictatură civilă, care durează din octombrie 2000 și care a condus la dezastrul de astăzi. Actualul președinte, Laurent Gbabo, nu mai avea în față decât pe descalificatul Alassane Ouattara, care nu concepea să abandoneze lupta pentru putere. Și care, ca bun musulman, s-a adresat coreligionarilor săi să-l ajute. A sărit imediat Burkina-Faso, ceea ce era normal, căreia i s-au alăturat Libia, gata oricând să sufle peste o scânteie în speranța că animă un foc, Sudanul, doritor să câștige un loc în loja agresorilor internaționali, precum și alte țări musulmane mânate de voința de a extinde flacăra « djihad »-ului acolo unde este posibil.

Și astfel, ura dintre doi oameni avizi de putere s-a transformat într-o confruntare între etnii – cele din nord contra celor din sud – și apoi într-un război civil etnico-religios. Un război care durează de cinci ani, reducând țara asta prosperă la un morman de ruine, cu întregul cortegiu de morți, răniți și refugiați, cu o linie de demarcație ce trece prin mijlocul ei, abia menținută de trupe franceze trimise tardiv să tempereze pe cei doi beligeranți, cu o economie catastrofală și cu un viitor fără speranțe.

Cum a fost posibil ? Ucenicii vrăjitori ce se visau moștenitorii ilustrului magician Houphouët au distrus în câțiva ani tot ceea ce acesta a creat timp de decenii, coborând țara lor de pe piedestalul măreț al anilor 80-90 la nivelul țărilor africane codașe.

Nu pot, însă, să închei această prefață fără o rază de lumină, care este povestea ce urmează, petrecută la începutul anilor 80 și care, poate, cuprinde germeii unei viziuni mai optimiste :

Într-un sat din nordul țării, între Korhogo și Odienné, acolo unde domină etnia *sénoufo*, musulmană și înstărită, exista și un grup de țărani săraci, muncitori și cinștiți...dar creștini. În fața sărăciei acestora, care nu aveau mijloace să-și clădească un loc de cult al lor, musulmanii prosperi – care se bucurau de trei moschei – au finanțat construcția unei biserici catolice pentru minoritatea creștină. Aceasta a fost hirotonosită de arhiepiscopul din Cameroun, în fața unei mulțimi venite din toată țara, din care a făcut parte și modestul autor al rândurilor de față...

– Hei, patron !, îmi strigă Jérôme, lasă poveștile astea și treci la subiect !...M-ai uitat ?...